Toto rozhodnutie
nadobudlo právoplatnosť
dňa: 18. 8. 2017

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

László Sólymos
minister

Bratislava 3. augusta 2017
Číslo: 6250/2017-9.2 (25/2017 – rozkl.)

R o z h o d n u t i e

Podľa § 61 ods. 1 a 2 v spojení s § 59 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov na základe rozkladu Občianskeho združenia Ochrana ovzdušia Dolný Liptov so sídlom Lisková č. 807, 034 81 Lisková, Ing. Jána Kolíka a Patrika Luptáka zo dňa 20.04.2017 a na návrh Osobitnej komisie ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veciach rozkladov

zamietam

spoločný rozklad Občianskeho združenia Ochrana ovzdušia Dolný Liptov so sídlom Lisková č. 807, 034 81 Lisková, Ing. Jána Kolíka a Patrika Luptáka zo dňa 20.04.2017 proti záverečnému stanovisku Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie č. 1496/2017-1.7/ml zo dňa 24.03.2017, ktoré vydal ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) v spojení s § 54 ods. 2 písm. k) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa § 37 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov vo veci navrhovateľa Mondi SCP, a.s., Tatranská cesta 3, 034 17 Ružomberok, IČO: 31637051 v zastúpení spoločnosťou EKOS PLUS s r.o., Župné námestie 7, 811 03 Bratislava, IČO: 31392547 pre navrhovanú činnosť Project ECO plus v Mondi SCP, a.s., Ružomberok

a

záverečné stanovisko Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie č. 1496/2017-1.7/ml zo dňa 24.03.2017 potvrdzujem.

Odôvodnenie:

Navrhovateľ Mondi SCP, a.s., Tatranská cesta 3, 034 17 Ružomberok, (ďalej len „navrhovateľ") v zastúpení spoločnosťou EKOS PLUS s.r.o., Župné námestie 7, 811 03 Bratislava, IČO: 31392547 doručil dňa 19.02.2016 Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky, odboru environmentálneho posudzovania (ďalej len „ministerstvo")

podľa § 22 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon č. 24/2006 Z. z.") zámer navrhovanej činnosti „Project ECO plus v Mondi SCP, a.s., Ružomberok".

Ministerstvo ako príslušný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie informovalo listom č. 3042/2016-3.4/ml, č. 12195/2016 zo dňa 23.02.2016 dotknuté obce, dotknuté orgány, povoľujúce orgány a rezortné orgány, že dňom doručenia zámeru navrhovanej činnosti začalo podľa § 18 správneho poriadku správne konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie a vyzvalo ich na predloženie stanoviska k zámeru navrhovanej činnosti v zákonom stanovenej lehote.

Zámer bol zverejnený na webovom sídle ministerstva dňa 24.02.2016 na adrese: http://www.enviroportal.sk/Sk_SK/eia/detail/projekt-eco-plus-v-mondi-scp-ruzomberok.

Na ministerstvo bolo k zámeru doručených 13 stanovísk, a to:

1. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor odpadového hospodárstva,
2. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd,
3. Okresný úrad Ružomberok, odbor krízového riadenia,
4. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Správa Tatranského národného parku,
5. Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina,
6. Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Liptovskom Mikuláši,
7. Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie,
8. Okresný úrad, pozemkový a lesný odbor,
9. Mesto Ružomberok, oddelenie stavebnej správy, technickej infraštruktúry a životného prostredia,
10. Obec Lisková,
11. Občianske združenie ochrana ovzdušia Dolný Liptov,
12. Občianske združenie ZDRAVÝ DOMOV,
13. Patrik Lupták, občiansky aktivista.

Zo stanovísk dotknutých orgánov, povoľujúceho orgánu, rezortných orgánov a dotknutých obcí vyplýva, že súhlasia s navrhovanou činnosťou za podmienky dodržania stanovených opatrení a podmienok. Občianske združenie ZDRAVÝ DOM taktiež podmienilo realizáciu navrhovanej činnosti dodržaním stanovených podmienok. Občianske združenie ochrana ovzdušia Dolný Liptov a Patrik Lupták, občiansky aktivista podali obsahovo zhodné stanoviská, v ktorých konštatujú, že navrhovaná činnosť bude mať ďalší výrazný nepriaznivý vplyv na životné prostredie a na zdravie obyvateľov.

Dňa 06.04.2016 sa v budove ministerstva uskutočnilo prerokovanie návrhu rozsahu hodnotenia, na ktoré boli pozvaní zástupca navrhovateľa, zástupca dotknutých obcí, zástupca dotknutých orgánov, zástupca povoľujúcich orgánov, zástupca rezortných orgánov a dotknutej verejnosti (Patrik Lupták, Ing. Ján Kolík, Občianske združenie Zdravý domov – Mgr. Daniel Okál, Občianske združenie Ochrana ovzdušia Dolný Liptov).

Rozsah hodnotenia č. 3042/2016-3.4/ml, č. 19783/2016 zo dňa 07.04.2016 bol na základe pripomienok dotknutej verejnosti (Patrik Lupták, Ing. Ján Kolík, Občianske združenie Zdravý domov – Mgr. Daniel Okál, Občianske združenie Ochrana ovzdušia Dolný Liptov, Výbor MsČ Hrboltová) doplnený dňa 17.05.2016 a doručený listom č. 3042/2016-3.4/ml, č. 28419/2016 zástupcovi navrhovateľa ako aj dotknutej verejnosti. Rozsah hodnotenia bol zverejnený na webovom sídle ministerstva dňa 08.04.2016 a jeho doplnenie dňa 26.05.2016.

Navrhovateľ doručil dňa 12.10.2016 na ministerstvo podľa § 32 zákona č. 24/2006 Z. z. správu o hodnotení navrhovanej činnosti „Project ECO plus v Mondi SCP, a.s., Ružomberok" ako aj všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie.

Správa o hodnotení, resp. všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie boli listom č. 3042/2016-3.4/ml, č. 56963/2016 zo dňa 13.10.2016 rozoslané na zaujatie stanoviska rezortným orgánom, povoľujúcim orgánom, dotknutým orgánom, dotknutým obciam a dotknutej verejnosti s upozornením, že podľa § 34 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. dotknutá obec do troch pracovných dní od doručenia správy o hodnotení činnosti musí informovať verejnosť a zároveň zverejniť všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie počas 30 dní na úradnej tabuli a na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené, a oznámi, kde a kedy možno do správy o hodnotení činnosti nahliadnuť, robiť z nej výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady vyhotoviť kópie; zároveň uvedie, v akej lehote môže verejnosť podávať pripomienky a označí miesto, kde sa môžu podávať. Správa o hodnotení, resp. všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie bola zverejnená na webovom sídle ministerstva dňa 14.10.2016.

Do doby uplynutia lehoty na podávanie pripomienok k správe o hodnotení činnosti uskutočnilo Mesto Ružomberok po dohode a v spolupráci s navrhovateľom spoločné verejné prerokovanie pre obce Ružomberok, Likavka, Lisková, Martinček a Štiavnička verejné prerokovanie navrhovanej činnosti dňa 16.11.2016 o 16.00 hod. v Ružomberku.

Navrhovaná činnosť predstavuje novú činnosť, ktorej účelom je rozšírenie výroby papiera v areáli existujúcej prevádzky Mondi SCP, a.s. o výrobu nového produktu - recyklovaného kartónového vlnitého papiera. Maximálna produkcia bude 300 000 t výrobku/rok. Navrhovaná činnosť tak prispeje k zvýšeniu miery materiálového zhodnocovania recyklovateľného papiera a kartónu, ale aj k rozšíreniu možnosti navrhovateľa pre využitie vyprodukovanej buničiny pre výrobu vlastných konečných produktov.

Konkrétne ide o osadenie nového papierenského stroja s pracovným označením „PS19", pozostávajúceho z nasledujúcich technologických (prevádzkových) súborov a stavebných objektov:

	stavebné objekty	**prevádzkové súbory**
Stavba „Projekt ECO PLUS v Mondi SCP, a.s.	sklad papiera a kartónu určeného k recyklácii	Skladovanie zberového papiera
	budova linky OCC	OCC linka
	budova papierenského stroja (budova PS19)	Papierenský stroj PS19
	budova automatického skladu kotúčov	Manipulácia s kotúčmi
		Automatický sklad
	nové urbanizačné plochy pre kamióny a logistiku vlakov a ďalšie spevnené plochy	

Ružomberok“	nová čistiareň odpadových vôd	Čistenie OV z PS19
	úpravňa priemyselnej vody pre PS19	Úprava vody
	administratívna budova	

a) Sklad papiera a kartónu určeného k recyklácii - otvorená a spevnená plocha (cca 20000 m^2) určená k skladovaniu balíkov papiera / kartónu. Podlaha bude betónová o hr. 20 do 30 cm, vyspádovaná do dažďovej kanalizácie s odvedením na SČOV Hrboltová. Okolo skladovej plochy bude vybudované oplotenie o výške cca 6 m, plocha bude vybavená ochrannými sieťami proti úletom druhotnej suroviny. Surovina bude dovážaná nákladnými automobilmi a železnicou. V prípade potreby bude počas sucha a tepla kropená pomocou vodných diel.

b) Budova linky OCC - hala bude mať rozlohu cca 2200 m² (cca 44 m x 50 m) a tri hlavné prevádzkové úrovne. V hale budú zariadenia prípravy vstupnej látky, ktoré začínajú nakladacím dopravníkom na zberový papier a končia skladovou vežou. Linka OCC bude slúžiť na úpravu papiera a kartónu na vstupnú surovinu pre papierenský stroj. Linka zahŕňa:
   1. systém dopravníkov, ktorý bude prepravovať papier do zásobníka rozvlákňovača a do rozvlákňovača; dopravníky budú vybavené bočnými stenami aby nedochádzalo k úniku uvoľneného papiera,
   2. rozvlákňovanie – bubnový rozvlákňovač, v ktorom sa trhá papier a kartón a zároveň sa bude zmiešavať s vodou; na vrchu sa budú zhromažďovať ľahké nečistoty, v spodnej časti kamene, kov a iné ťažké nečistoty. Očistená vláknitá suspenzia bude odvádzaná do vyrovnávacej nádrže,
   3. zberače odpadu – oddelia ľahké a ťažké nečistoty (výpľuvy) od dobrých vlákien, ktoré budú vracané späť do rozvlákňovača,
   4. hrubé triedenie - odstránenie zostávajúcich hrubých nečistôt a ich odvedenie do spracovania výpľuvu,
   5. vírivé triediče - suspenzia z hrubého triedenia bude odvádzaná do vírivých triedičov, kde sa odstráni piesok prostredníctvom odstredivej sily; piesok – odvádzaný do systému spracovania výpľuvov,
   6. frakcionácia - zo suspenzie sa oddelia 2 frakcie vlákna - dlhé (DV) a krátke (KV); KV budú odvedené do zahusťovacieho bubna a zásobnej nádrže; DV, keďže obsahujú ešte zvyšky nečistôt, budú prečerpané na jemné triedenie,
   7. jemné triedenie DV- bude sa jednať o trojfázový kaskádový triediaci systém s tým, že nečistoty (výpľuvy) budú odvádzané do systému spracovania výpľuvov,
   8. zahusťovanie KV a DV – z vyhovujúcej supenzie, ktorá obsahuje cca 98% vody a 2% vlákien bude odstránená voda a takáto suspenzia bude skladovaná v zásobných nádržiach,
   9. dispergácia DV – dispergácia nečistôt z DV na miniatúrne častice,
   10. systém spracovania výpľuvov - bude rozdelený na spracovanie ľahkých výpľuvov (odvodnenie, lisovanie) a ťažkých výpľuvov (odvodnenie, posekanie, uskladnenie); voda zo spracovania výpľuvov bude odvedená na ČOV PS19; odpadové vody zaťažené nerozpustnými látkami budú účinne znižované pomocou separačného systému, ktorý bude súčasťou OCC linky.

c) Budova papierenského stroja PS19 bude začínať na konci budovy OCC. Celková plocha budovy bude cca 8 090 m². Nový papierenský stroj bude mať konštrukčná rýchlosť 1500

m/min a maximálnu prevádzkovú rýchlosť 1300 m/min. PS19 bude pozostávať z nasledujúcich komponentov:

1. nátokové skrine – ich úlohou je rovnomerne rozložiť nepretržitý tok vodolátky pri konštantných rýchlostiach po celej šírke aj dĺžke papierenského stroja a súčasne umožniť únik vzduchových bublín z vodolátky; navrhovaný PS19 bude mať dve hydraulické nátokové skrine,
2. sitová časť - slúži na oddelenie kvapaliny zo suspenzie vlákien; podporu odvodňovania budú zabezpečovať aj odvodňovacie elementy; konzistencia pásu papiera, ktorý opúšťa sitovú dvojvrstvovú časť bude približne 25%,
3. lisová časť - lisová časť PS 19 bude riešená papučovým lisom, prípadne hladiacim lisom (trojlisový koncept alebo tandem papučového lisu s hladiacim lisom); lisová časť slúži na ďalšie odvodnenie papieroviny; konzistencia pásu papiera, ktorý opúšťa lisovú časť bude presahovať hodnotu 40%,
4. sušiaca časť - slúži na sušenie papieroviny; pás papieroviny bude sušený pomocou série valcov vyhrievaných parou; sušiaca časť PS 19 bude obsahovať okrem zavádzacieho zariadenia, sušiacich valcov, systému odoberania kondenzátu, systémov prívodu vzduchu, stabilizérov papiera, vodiacich a napínacích valcov, aj orezávače pásikov, zariadenia na rezanie papiera, škrabáky, atď.; zakrytované budú aj predsušacia a dosúšacia časť papierenského stroja,
5. glejovací lis - bude vybavený zavádzacím zariadením, nerezovou zbernou vaňou, svetlami, sprchou, jednotkami sprchovej vody, temperovaným nanášacím zariadením, atď.; glejidlá (živice lepidlo alebo škrob) sa pridávajú na zlepšenie vlastností pásu papiera ako sú vode odolnosť, tvorba uvoľnených čiastočiek papiera, zníženie drsnosti, zvýšenie povrchovej väzobnej pevnosti,
6. kalander - slúži na dosiahnutie extra hladkého a lesklého povrchu papiera a jeho rovnomernej hrúbky; kalander tvoria dva alebo viacej valcov, pomocou ktorých bude vyvíjaný tlak na papier, ktorý nimi prechádza; kalander bude ohrievaný, vlhkosť papiera po kalandrovaní bude 6-8%,
7. navíjanie PS - po kalandrovaní bude papier navinutý na navíjacom zariadení na kotúč nazývaný tambora, na ktorom bude uložený pred jeho ďalším spracovaním; pri PS 19 bude centrálny navíjací systém tambor (zásobník prázdnych tambor, automatický systém podávania a výmeny tambor, zariadenie na zavedenie papierovej dráhy na novú tamboru, zavádzanie pásika (fibróny), systém rozvodu stlačeného vzduchu, vzduchový škrabák navíjania tambory, systém koľajníc pre vedenie tambory, atď.),
8. previňovač – jeho účelom je konvertovať tambory s veľkým priemerom na menšie kotúče, ktoré potom idú na ďalšie spracovanie alebo vyexpedovanie; súčasťou sú aj sekačky, ktoré režú tambory na rôzne veľké kotúče, orezanie okrajov papiera.

d) Budova automatického skladu kotúčov - objekt bude vybudovaný medzi novou budovou PS19 a existujúcim skladom výroby. Jeho celková plocha bude cca 2 605 m^2 (cca 93 m x 28 m), pričom bude mať len jednu (prízemnú) prevádzkovú úroveň. Pre prepravu kotúčov bude budova papierenského stroja prepojená so skladom pomocou vyvýšeného dopravníka.

e) Nové urbanizačné plochy pre kamióny a logistiku vlakov a ďalšie spevnené plochy - pôjde o nové príslušne spevnené a ošetrené otvorené plochy slúžiace pre prístup k novej výrobnej linke z cestnej komunikácie, pre dodávku surovín kamiónmi a vlakmi, expedovanie hotových výrobkov kamiónmi a vlakmi, pre osobné vstupy do nových budov a pod.

f) Nová čistiareň odpadových vôd (ČOV PS19) - bude slúžiť pre predčistenie odpadových vôd z PS19 a z linky OCC pred ich odvedením do kanalizačného systému Mondi SCP, a.s., ktorý je zaústený do SČOV Hrboltová. SČOV má navrhnuté 2 spôsoby čistenia:

1. primárne čistenie (slúži na chladenie OV a reguláciu pH (acidifikácia),
2. biologické čistenie, ktoré pozostáva z anaeróbneho stupňa (čiastočný rozklad organickej zložky v acidifikačnej nádrži, dodávanie nutrientov a rozklad organickej hmoty v anaeróbnych reaktoroch s väčším množstvom anaeróbneho kalu) a aeróbneho stupňa (prevzdušňovanie a usadzovanie – odlúčenie nerozpustných látok, skladovanie prebytočného kalu), ktoré zabezpečia prečistenie odpadových vôd tak, aby nezaťažili látkovo SČOV Hrboltová.

ČOV PS 19 bude pozostávať z nasledovných objektov:

- anaeróbne reaktory 800 m^3 + 2 x 1100 m^3 (prekryté),
- aeróbne reaktory 2x 600 m^3 (prevzdušňované aktivačné nádrže),
- sklad plynu 100 m^3 (uzavretý),
- záskokové spaľovacie zariadenie (horák),
- technická budova vrátane jednotiek primárneho čistenia (separácia flotáciou),
- chemický systém, dúchadlá, výmenníky tepla a chladiaca veža.

g) Úpravňa priemyselnej vody pre PS19by mala byť čo najbližšie, pripadne čiastočne integrovaná s existujúcou úpravňou priemyselnej vody. Priemerná kapacita úpravne bude cca 500 m^3/hod. a bude pozostávať z nádrže na dekarbonizáciu čerstvej vody, zásobnej nádrže predčistenej čerstvej vody a z filtrácie. Kal z dekarbonizácie čerstvej vody bude odvádzaný do areálovej MČOV celulózkových vôd, kde bude použitý rovnako ako kal z existujúceho čiriča na úpravu pH.

h) Administratívna budova bude situovaná bezprostredne pri budove PS19. V nej bude umiestnený velín pre celú výrobnú linku, ako aj sociálne, administratívne a technické zázemie zamestnancov výroby. Plocha administratívnej budovy bude cca 294 m^2 (cca 42 m x 7 m). Budova bude štvorpodlažná.

i) Chladenie odpadových vôd – ide o vyvolanú investíciu do chladenia odpadových vôd z výroby buničiny a PS18. Chladiace veže budú založené na železobetónovej vani s úrovňou základovej škáry cca 1000 mm pod úrovňou okolitého terénu, pričom vaňa bude vyhotovená z vodostavebného betónu a bude izolovaná proti chemickému zaťaženiu odpadovými vodami. Súčasťou stavby bude trafostanica a rozvodňa a čerpadlovňa.

Činnosť je umiestnená v k.ú. Ružomberok, Štiavnička a Lisková na predmetných parcelách, ktoré sú všetky vo vlastníctve navrhovateľa.

Ku správe o hodnotení bolo na ministerstvo doručených 15 písomných stanovísk od rezortných orgánov, povoľujúcich orgánov, dotknutých orgánov, dotknutých obcí a dotknutej verejnosti:

1. Mesto Ružomberok,
2. Obec Likavka,
3. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Ružomberku,
4. Obec Lisková,
5. Okresný úrad Ružomberok, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií,
6. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Správa Tatranského národného parku,
7. Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.,
8. Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina,
9. Obec Štiavnička,
10. Obec Martinček,
11. Občianske združenie ochrana ovzdušia Dolný Liptov a Ing. Ján Kolík,

12. Občianske združenie ZDRAVÝ DOMOV,
13. Regionálny úrad Verejného zdravotníctva v Liptovskom Mikuláši,
14. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd,
15. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia, odbor ochrany ovzdušia.

Zo stanovísk dotknutých orgánov, povoľujúceho orgánu, rezortných orgánov a dotknutých obcí vyplýva, že súhlasia s navrhovanou činnosťou za podmienky dodržania stanovených opatrení a podmienok. Občianske združenie ZDRAVÝ DOM taktiež podmienilo realizáciu navrhovanej činnosti dodržaním stanovených opatrení. Občianske združenie ochrana ovzdušia Dolný Liptov a Ing. Ján Kolík konštatujú, že neboli zohľadnené závažné skutočnosti o chorobnosti dotknutých obyvateľov a o únikoch nebezpečných látok z havarijných ventilov CNCG a DNCG a že nie sú rešpektované nevhodné rozptylové podmienky znečisťujúcich látok v ovzduší.

Stanoviská dotknutej verejnosti boli zapracované do odborného posudku a návrhu záverečného stanoviska vypracovaného RNDr. Dagmar Hullovou, Alexyho 5/44, 036 01 Martin, IČO: 31 604 528 a doručeného na ministerstvo dňa 15.02.2017 a následne do záverečného stanoviska č. 1496/2017-1.7/ml zo dňa 24.03.2017.

Listom č. 1496/2017-1.7/ml, č. 9136/2017 zo dňa 27.02.2016 ministerstvo oznámilo, že podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku majú účastníci konania a zúčastnené osoby možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Do spisu bolo možné nahliadnuť (robiť z neho kópie, odpisy a výpisy) na ministerstve.

Následne ministerstvo vydalo záverečné stanovisko č.1496/2017-1.7/ml, č. 13877/2017 zo dňa 24.03.2017, v ktorom súhlasí s navrhovanou činnosťou za predpokladu splnenia podmienok a realizácie opatrení stanovených v záverečnom stanovisku (kapitola VI. 3 záverečného stanoviska).

Na webovom sídle ministerstva bolo záverečné stanovisko zverejnené dňa 31.03.2017.

Voči tomuto záverečnému stanovisku bol v zákonom stanovenej lehote podaný spoločný rozklad Občianskeho združenia Ochrana ovzdušia Dolný Liptov so sídlom Lisková č. 807, 034 81 Lisková, Ing. Jána Kolíka a Patrika Luptáka, ktorý bol doručený na ministerstvo dňa 24.04.2017 a ktorý sa zaoberal neobjektívnosťou posúdení stavu ovzdušia a zdravia obyvateľov v oblasti Ružomberka.

Ministerstvo upovedomilo účastníkov konania listom č. 1496/2017-1.7/ml, č. 19879/2017 zo dňa 04.05.2017 o obsahu spoločného rozkladu a vyzvalo ich na vyjadrenie sa k nim.

K zaslanému upovedomeniu o obsahu podaného boli doručené tieto stanoviská:

1. stanovisko Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, sekcie zmeny klímy a ochrany ovzdušia, odboru ochrany ovzdušia (list č. 21421/2017 zo dňa 17.05.2017):

Odbor ochrany ovzdušia sa vo svojom vyjadrení zaoberá jednotlivými pripomienkami uvedenými v rozklade týkajúcimi sa kvality ovzdušia a záverom uvádza nasledovné:

„Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovaná činnosť bude situovaná vo vymedzenej oblasti riadenia kvality ovzdušia pre častice PM_{10}, charakter technologického procesu, ktorý je zdrojom nárastu produkcie emisií pachových látok TRS (dvojnásobok), CH_4 (dvojnásobok), formaldehydu (cca o 7 %), NH_3 (cca o 50 %), nemetánové VOC – (50 %), SO_2 (94 %) je potrebné vykonať všetky dostupné opatrenia pre stacionárne zdroje emitujúce organické plyny a pary a prachové látky, ktoré sú zdrojom obťažovania obyvateľstva, napr. zakrytie zariadenia; zapuzdrovanie časti zariadenia; vytvorenie podtlaku v zapuzdrovanej časti zariadenia; vhodné skladovanie surovín, výrobkov a zvyškov. Technologické činnosti, pri ktorých vznikajú pracovné látky, treba umiestniť do uzavretých priestorov. Odpadové plyny s intenzívnym zápachom a musia odvádzať na čistenie, spaľovanie alebo iné zneškodnenie zodpovedajúce najlepšej dostupnej technike:

- Vykonávacie rozhodnutie Komisie č. 2014/687/EÚ zo dňa 26. septembra 2014, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pri výrobe buničiny, papiera a lepenky a
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie č. 2016/902 zo dňa 30. mája 2016, ktorým sa v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT)pre systémy bežného čistenia odpadových vôd/odpadových plynov a nakladania nimi v sektore chemického priemyslu.

Najlepšou dostupnou technikou (BAT) umožňujúcou zabrániť vzniku emisií zápachu pri zhromažďovaní a čistení odpadových vôd a čistení kalu alebo, ak to nie je možné, znížiť ich množstvo je jedna z techník uvedených nižšie alebo ich kombinácia: minimalizácia čatu zotrvania, chemické čistenie, optimalizácia aeróbneho čistenia, uzavretý priestor, čistenie výstupu zo zariadenia."

Nakoľko zo stanoviska Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, sekcie zmeny klímy a ochrany ovzdušia nebolo zrejmé, či ide o vyjadrenie k navrhovanej činnosti alebo k samotnému spoločnému rozkladu zaslalo ministerstvo žiadosť o spresnenie (list č. 1496/2017-1.7/ml zo dňa 29.05.2017).

Odbor ochrany ovzdušia v liste č. 24949/2017 zo dňa 05.06.2017 k vyjadreniu k žiadosti o spresnenie uviedol, že pri požiadavke vznesenej vo vyjadrení zo dňa 17.05.2017 k podanému rozkladu nejde o uplatňovanie nových požiadaviek, ale vyplývajú z platných právnych predpisov na úseku ochrany ovzdušia a zo záverov o najlepších dostupných technikách (BAT) pre predmetné priemyselné odvetvie (výroba buničiny, papiera a lepenky).

2. stanovisko Obce Lisková (list č. 174/2017 zo dňa 19.05.2017) – oznamuje, že k navrhovanej činnosti nemá pripomienky.

3. stanovisko spoločnosti EKOS PLUS s.r.o., Župné námestie 7, 811 03 Bratislava (list zo dňa 22.05.2017), ktorý sa vyjadrili k pripomienkam uvedeným v spoločnom rozklade tak ako boli štruktúrované a záverom uvádzajú:

   - „Účastníkmi konania predložené námietky neobsahujú žiadne nové skutočnosti, ktoré by viedli správny orgán k zmene alebo zrušeniu rozhodnutia, pričom všetky aspekty životného prostredia, na ktoré účastníci konania poukazujú vo svojom odvolaní, boli náležite vyhodnotené v procese posudzovania vplyvov,

- tvrdenia a závery, uvádzané v námietkach nie sú podložené relevantnými dôkazmi alebo odbornými stanoviskami,
- vyvodené závery z citovaných informačných zdrojov sú subjektívne, neodborné vytrhnuté z kontextu a teda v konečnom dôsledku nesprávne,
- vyvrátenie skutočností a záverov uvádzaných účastníkmi konania preukazujeme stanoviskami odborne spôsobilých osôb, tak ako sú citované v tomto vyjadrení,
- nie sú zistené žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplynulo, že účastníkom konania bolo znemožnené v konaní uplatňovať svoje práva."

Ako prílohu prikladajú vyjadrenie RNDr. Ivety Drastichovej, spracovateľky Hodnotenia vplyvov na verejné zdravie zo dňa 17.05.2017 k spoločnému rozkladu.

Ministerstvo napadnuté záverečné stanovisko, podaný rozklad, ako aj príslušný spisový materiál predložilo v zmysle § 61 správneho poriadku odvolaciemu orgánu dňa 07.06.2017 listom č. 1496/2017-1.7/ml, 25754/2017 zo dňa 07.06.2017.

Po preskúmaní záverečného stanoviska ministerstva č. 1496/2017-1.7/ml zo dňa 24.03.2017 a predloženého spisového materiálu v tejto veci Osobitná komisia ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veciach rozkladov (ďalej len „osobitná komisia") vo vzťahu k jednotlivým námietkam uvedených v spoločnom rozklade podávateľov rozkladu uvádza nasledovné:

Podávatelia spoločného rozkladu v rozklade namietajú neakceptáciu ich pripomienok a dôkazov pri spracovaní správy o hodnotení, odborného posudku a záverečného stanoviska ohľadom posúdenia zdravotného stavu obyvateľov mesta a okresu Ružomberok. Podávatelia rozkladu vyčítajú spracovateľovi HIA (Hodnotenie dopadov na verejné zdravie) nepoužitie údajov o príčinách úmrtí obyvateľov za posledných 20 rokov na úrovni miest, ktoré sú dostupné na Štatistickom úrade Slovenskej republiky, pričom konštatuje, že z týchto údajov vyplýva prudký nárast rakovinových ochorení dýchacej, tráviacej a obehovej sústavy v rámci mesta Ružomberok, čo je podávateľmi rozkladu interpretované ako silne narušený zdravotný stav obyvateľov. Podávatelia rozkladu súčasne hodnotia vývoj úmrtnosti ako alarmujúci. Podávatelia rozkladu v prílohe svojho rozkladu uvádzajú údaje o zomretých na vybrané ochorenia, ktoré získali prepočítaním absolútnych počtov nadobudnutých z Pramenných diel Štatistického úradu Slovenskej republiky na 1000 obyvateľov. V rozklade sú porovnávané údaje za SR, okres Liptovský Mikuláš a Ružomberok, mestá Liptovský Mikuláš a Ružomberok.

K námietkam podávateľov rozkladu osobitná komisia uvádza nasledovné:

V tejto súvislosti osobitná komisia poukazuje na Hodnotenie vplyvov na verejné zdravie, ktoré vypracovala RNDr. Ivety Drastichová (spracovateľka HIA) ako odborne spôsobilá osoba na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie pre navrhovanú činnosť.

Z hodnotenia jednoznačne vyplynulo, že navrhovaná činnosť nepredstavuje zvýšené zdravotné riziko pre dotknutých obyvateľov za dodržania všetkých navrhnutých opatrení. Na základe hodnotenia vybraných chemických látok znečisťujúcich ovzdušie vyplýva, že navrhovaná činnosť nebude predstavovať pre dotknutých obyvateľov zvýšené zdravotné

riziko. Rovnako sa nepredpokladá, že by činnosťou prevádzky nastali zmeny v prekročení určujúcich veličín hluku oproti súčasnému stavu. Navrhovaná činnosť súčasnú hlukovú situáciu v najbližších chránených územiach výrazne nezhorší, a preto vplyv na zdravie obyvateľov by mohol byť akceptovateľný. Navrhovaná činnosť môže u niektorých obyvateľov spôsobiť iba nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov, ktorý môže vzniknúť zo stresu, pretože sa obávajú zhoršenia kvality životného prostredia. Priaznivý vplyv na zdravie dotknutej populácie by naopak mohlo mať významné zvýšenie zamestnanosti a životnej úrovne v hodnotenom regióne. Záverom spracovateľka HIA konštatuje, že navrhovaná činnosť za predpokladu dodržiavania stanovených opatrení je bez významného vplyvu na zdravie dotknutých obyvateľov, a preto navrhovanú činnosť odporučila.

Zároveň osobitná komisia konštatuje, že nie je objektívne porovnanie údajov týkajúcich sa mesta Ružomberok len s jedným mestom/okresom, nakoľko pre objektivitu a výpovednosť výstupov je potrebné mať buď dostatočne širokú vzorku porovnávaných subjektov alebo porovnávané subjekty musia vykazovať dostatočné množstvo spoločných znakov (napr. podávateľmi rozkladu zvolené mesto Liptovský Mikuláš na rozdiel od mesta Ružomberok nepatrí medzi aglomerácie s riadenou kvalitou ovzdušia).

V rámci HIA je zdravotný stav populácie hodnotený v prípade onkologických ochorení ako hrubá incidencia (počet novovzniknutých ochorení, ktoré sa prejavili v priebehu určitého času) na 100000 obyvateľov. Dôvodom je skutočnosť, že karcinogénne látky sa v zmysle metodiky HIA hodnotia ako pravdepodobnosť vzniku onkologických ochorení, nie ako mortalita, nakoľko jedinec ochorením môže trpieť, ale nemusí naň zomrieť. Z toho dôvodu môže incidencia (t. j. výskyt ochorenia) predstavovať často vyššie hodnoty ako mortalita. Z uvedeného dôvodu podávateľmi rozkladu predložené údaje (tabuľka – príloha k rozkladu) nie sú relevantnými ukazovateľmi.

Na podklade uvedeného osobitná komisia zastáva názor, že hodnotenie vplyvov na verejné zdravie je riadne, zrozumiteľne a dostatočne zdôvodnené. Súčasne osobitná komisia poukazuje na to, že zdravotný stav obyvateľov mesta Ružomberok nie je možné dávať do súvislosti len s jedným zdrojom znečistenia ovzdušia v meste neberúc do úvahy aj ostatné determinanty zdravia.

Podávatelia rozkladu v rozklade ďalej poukazujú na záverečné stanovisko, cit.: *„ ... niektoré pripomienky k SoH a podkladovým štúdiám boli veľmi podobné až rovnaké ako boli formulované pripomienky k SoH „Projekt 2000", čo evokuje pocit, že občianske združenia neakceptujú a nechcú prijať vysvetlenia a argumenty odborníkov"*. Uvedenou citáciou podávatelia rozkladu vyslovujú nedôverou v závery odborníkov, čo dokladujú konštatovaním, že spracovateľ HIA na verejnom prerokovaní uviedol, že si vyhodnocované roky a diagnózy vyberá, a podľa názoru podávateľov rozkladu dokonca pri prezentovaní predmetných údajov Štatistickým úradom Slovenskej republiky spracovateľ HIA vyzeral prekvapene. Ďalej podávatelia rozkladu v rozklade poukazujú na Záverečné stanovisko, cit.: *„Spracovateľ posudku HIA, ktorý tvorí prílohu k správe o hodnotení, má osvedčenie o odbornej spôsobilosti na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie a hodnotenie zdravotných rizík. Táto odbornosť mu umožňuje používať dostupné databázy podľa vlastného uváženia tak, aby bol charakterizovaný daný stav dotknutej populácie."* Citovaným podávatelia rozkladu naznačujú, že údaje boli vyberané zámerne tak, aby sa dosiahli požadované závery, a že štatistické údaje uvedené v rozklade neboli napriek vedomosti o nich použité zámerne.

Osobitná komisia v tejto súvislosti poukazuje na vyhlášku Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie, v zmysle ktorej voľba prístupu a vyhodnocovaných parametrov je v kompetencii riešiteľa HIA, nakoľko jeho odborná spôsobilosť je garanciou odbornosti, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že jednotlivé navrhované činnosti môžu mať vo vysokej miere rôznorodé vplyvy na verejné zdravie (napr. rôzne druhy vplyvov – chemické, fyzikálne; rôzne druhy chemických látok; rôzne druhy expozície, atď.). Uvedené potvrdzuje aj ust. § 3 ods. 5 citovanej vyhlášky, v zmysle ktorého obsah a štruktúra hodnotiacej správy primerane zodpovedá bodom, ktoré sú uvedené v prílohe; hodnotiteľ ju vypracuje s ohľadom na charakter návrhu.

Zároveň osobitná komisia poukazuje na závery z hodnotenia vplyvov na verejné zdravie, z ktorých vyplynulo, že bezprahové účinky formaldehydu možno na základe vykonaného posúdenia rizika hodnotiť bez významného rizika karcinogénnych účinkov na zdravie dotknutých obyvateľov. Zároveň je potrebné uviesť, že účinky boli počítané z namodelovaných imisných koncentrácií pri silne konzervatívnom prístupe (súbežný chod bežných a núdzových zariadení na emisnom maxime a pod.), preto vypočítané riziko môže byť vyššie ako je skutočnosť.

Osobitná komisia v tejto súvislosti taktiež uvádza, že v rámci spracovania odborného posudku v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie bola prizvaná nezávislá odborne spôsobilá osoba pre posudzovanie zdravotných rizík MUDr. J. Holíková, RÚVZ BA, ktorá závery HIA nespochybnila. Osobitná komisia považuje zároveň za nevyhnutné uviesť, že odborne spôsobilá osoba identifikuje údaje podľa ich relevantnosti (napr. ochorenia tráviace sústavy vo vzťahu k predmetu posudzovania nie sú relevantné; pre hodnotenie onkologických ochorení je presnejšie používať incidenciu, nie mortalitu), pričom musí ísť o údaje v plnej miere hodnoverné. Takýmito údajmi sú v Slovenskej republike údaje Národného centra zdravotníckych informácií, ktoré však napríklad vo vzťahu k incidencii zhubných ochorení v súčasnosti vydalo príslušné publikácie len do roku 2010, pričom tieto výsledky sú spracované len za okresy, nakoľko údaje za mestá je možné spracovávať, len ak sú v danom meste 3 rovnaké ambulancie požadovaného typu. Na základe uvedeného nie je dôvod považovať za korektné, aby odborne spôsobilá osoba nahradila nedostupné údaje nepresnými údajmi o mortalite, ktoré by sama podľa vzoru podávateľov rozkladu dopočítala z údajov zverejnených na webovom sídle Štatistického úradu Slovenskej republiky.

Naviac osobitná komisia uvádza, že podávatelia rozkladu v rozklade predkladajú údaje o zomretých na vybrané ochorenia, ktoré získalo prepočítaním absolútnych počtov, ktoré pochádzali z Pramenných diel Štatistického úradu Slovenskej republiky na 1000 obyvateľov. Podávatelia rozkladu neuviedli v rozklade, že ide o čísla získané vlastným prepočtom a v zdrojoch odkazuje len na stránku Štatistického úradu Slovenskej republiky. Takto získané prepočty môžu byť zavádzajúce.

Na podklade uvedeného osobitná komisia uvádza, že hodnotenie vplyvov na verejné zdravie je objektívne, dostatočne a zrozumiteľne odôvodnené, pričom vlastné prepočty údajov zo Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktoré predložili podávatelia rozkladu, nemožno považovať za relevantné.

Podávatelia rozkladu v rozklade ďalej citujú MUDr. Holíkovú (RÚVZ Bratislava), a síce, že: *„navrhované doplnenie ukazovateľov zdravotného stavu populácie nie je možné dať do priameho súvisu so znečistením ovzdušia. Doterajšie poznatky poukazujú na to, že verejné*

zdravie (ako úroveň zdravia spoločnosti) ovplyvňujú asi z 15% genetické danosti populácie, z 15 – 20% úroveň a dostupnosť zdravotníckej starostlivosti, z 20 – 30% stav životného prostredia a plných cca 50-60% je v spôsobe života jednotlivcov. Ide najmä o spôsob stravovania, pohybové návyky, užívanie alkoholu, drog, zvládanie stresu a pod." Podávatelia rozkladu citáciou poukazujú na to, že nie je jasné, v čom je zásadný rozdiel medzi obyvateľmi Ružomberka a Liptovského Mikuláša, nakoľko s ohľadom na jeden región je predpoklad rovnakej genetiky, dostupnosti zdravotnej starostlivosti, používania alkoholu, fajčenia a pod. Jediný rozdiel podávatelia rozkladu vidia len v kvalite životného prostredia, s čím dáva do súvisu aj zvládnutie stresu. Následne tak ako pôvodcu horších parametrov verejného zdravia identifikuje len horšiu kvalitu životného prostredia. Podávatelia rozkladu svoje tvrdenie podporujú aj horšími zdravotnými ukazovateľmi pre mesto Ružomberok v porovnaní s celým okresom, čo podľa jeho názoru potvrdzuje horšiu kvalitu životného prostredia v meste Ružomberok. Tému ukončuje otázkou, kde sú zverejnené príslušné informácie a názor odborníka označuje za nepodložený a opätovne obviňuje štátne inštitúcie z nečinnosti.

Osobitná komisia v tejto súvislosti poukazuje na stranu 9 až 11 tohto rozhodnutia, na ktorých je náležite zdôvodnená relevantnosť výstupov z hodnotenia vplyvov na verejné zdravie ako aj skutočnosť, že porovnávanie údajov týkajúcich sa mesta Ružomberok len s jedným mestom/okresom nemožno považovať za relevantné porovnanie. Osobitná komisia považuje preto námietku podávateľa rozkladu za nedôvodnú, zavádzajúcu a nepodloženú relevantnými údajmi.

Osobitná komisia v tejto súvislosti uvádza, že k problematike genotoxicity sa správny orgán podrobne vyjadril najmä na strane 40 záverečného stanoviska.

Je potrebné uviesť, že podávatelia rozkladu sa odvolávajú na štúdiu genotoxicity, ktorá sa spracovala pred cca 25 rokmi za úplne iných podmienok, ktoré vtedy boli v Mondi SCP, a.s. v Ružomberku. Požiadavka, aby sa robila ďalšia porovnávacia štúdia genotoxicity, je nad rámec procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a nie je v možnostiach ani v kompetencii navrhovateľa vykonávať výskum verejného zdravia na určitej vekovej skupine populácie.

Úrad verejného zdravotníctva v Bratislave v roku 2017 začína pripravovať a postupne realizovať projekt: „Ľudský biomonitoring - sledovanie záťaže skupín obyvateľstva vybraným chemickým faktorom v životnom a pracovnom prostredí". Ide o projekt, ktorý bude prebiehať aj v iných krajinách EÚ a je vzhľadom na jeho finančnú náročnosť podporovaný Európskou komisiou. Biologické monitorovanie má preventívny charakter, umožňuje sledovať vzťah medzi expozíciou chemickým faktorom zo životného a pracovného prostredia, dávkou, účinkom a poškodením zdravia. Umožňuje meranie kvantity absorbovaného chemického faktora bez ohľadu na spôsob absorpcie. Tu môžu podávatelia rozkladu prostredníctvom RÚVZ v Liptovskom Mikuláši uplatniť požiadavku na zaradenie mesta prípadne okresu Ružomberok do projektu „Ľudský biomonitoring - sledovanie záťaže skupín obyvateľstva vybraným chemickým faktorom v životnom a pracovnom prostredí".

Osobitná komisia zastáva názor, že prvostupňový orgán sa v záverečnom stanovisku dostatočne vysporiadal s problematikou genotoxicity v intenciách súčasných poznatkov.

Podávateľ rozkladu v rozklade ďalej namieta neakceptáciu ich pripomienok a dôkazov pri spracovaní správy o hodnotení, odborného posudku a záverečného stanoviska s ohľadom posúdenia stavu ovzdušia v oblasti Ružomberka. Podávatelia rozkladu sa domnievajú,

že rozptylová štúdia sa nepribližuje skutočnosti, čo dokladuje fotografiami, ktorými sa podľa jeho mienky spracovateľ odborného posudku (Ing. Hullová) ani spracovateľ záverečného stanoviska (MŽP SR) nezaoberali, ďalej vyjadreniami meteorológa RNDr. Jurčoviča v médiách a hodnotením kvality ovzdušia v januári 2017.

Osobitná komisia vo vzťahu k tejto námietke uvádza, že predložené fotografie nemožno považovať za relevantný dôkaz emisnej koncentrácie akejkoľvek znečisťujúcej látky v ovzduší, zároveň nie je možné z fotografie usúdiť ani kvalitatívne a kvantitatívne zloženie emisií zdroja, podiel vodných pár, ich vplyv na imisnú situáciu a pod.

Prvostupňový správny orgán sa k vplyvom na ovzdušie a klimatické pomery podrobne vyjadril na strane 27 až 28 záverečného staviska.

Zároveň osobitná komisia uvádza, že v rámci prvostupňového správneho konania sa k ochrane ovzdušia podrobne vyjadrila sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia, odbor ochrany ovzdušia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky. V rámci svojich stanovísk sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia, odbor ochrany ovzdušia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky žiada o dôsledné dodržiavanie zákona o ovzduší.

Taktiež v rámci prvostupňového správneho konania tvorila jeden z podkladov pre vydanie rozhodnutia rozptylová štúdia - imisno-prenosové posudzovanie vplyvu navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia, z ktorej vyplynulo, že pri danej štruktúre súčasných zdrojov znečisťovania ovzdušia a emisnej výdatnosti ostatných technológií v lokalite po realizácii navrhovanej činnosti sa prakticky ani dlhodobý ani krátkodobý režim znečisťovania ovzdušia v oblasti zdroja významnejšie nezmení, a to ani v prípade najnepriaznivejšieho variantu. Posudzovaný zdroj znečisťovania ovzdušia so svojimi emisno-technologickými parametrami vyhovuje všetkým zákonom stanoveným požiadavkám aj pre najhoršie prevádzkové a rozptylové podmienky (konzervatívny odhad).

Osobitná komisia uvádza, že mediálne vyjadrenia RNDr. Jurčoviča sa netýkali posudzovaných vplyvov v rámci navrhovanej činnosti v tomto konaní.

S ohľadom na uvedené považuje osobitná komisia námietku podávateľov rozkladu za nedôvodnú.

Podávatelia rozkladu ďalej v rozklade citujú záverečné stanovisko: „ ... *konzervatívny prístup vytvára primeranú rezervu pre zhodnotenie podmienok rozptylu aj pre prípad krátkodobého emitovania NCG z bezpečnostno-poistných ventilov*". S tvrdením uvedeným v záverečnom stanovisku podávatelia rozkladu nesúhlasia a argumentujú tým, že otvorenie bezpečnostno-poistných ventilov dokáže pri východnom prúdení zamoriť zápachom celé mesto. Ako príklad uvádza situáciu z októbra 2016.

Osobitná komisia vo vzťahu k tejto námietke uvádza, že pocit zápachu, okrem toho, že je silne subjektívnym vnemom podmieneným vekom, pohlavím, aj ďalšími faktormi ako sú teplota a vlhkosť sliznice nosa, vlhkosť vzduchu a pod., je nespochybniteľne najvýraznejší v čase, kedy dochádza k náhlej zmene imisnej koncentrácie v ovzduší, čo môže byť napríklad práve prípad emisií z bezpečnostno-poistných ventilov. Skutočnosť, že obyvatelia Ružomberka sú v čase uvoľnenia emisií TRS z bezpečnostno-poistných ventilov vo väčšej alebo menšej miere obťažovaní zápachom nie je dôkazom spochybňujúcim závery

rozptylovej štúdie. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť, že pocit obťažovania zápachom pri imisiách TRS nie je priamo úmerný imisným koncentráciám TRS v ovzduší.

Nakoľko rozptylová štúdia uvažovala s prevádzkovo-modelovým prípadom, kedy sú v chode všetky zdroje znečisťovania ovzdušia (bežné, občasné aj núdzové) a emitujú znečisťujúce látky na úrovni emisných limitov, projektovaných parametrov, a pod. (pričom prevádzková skutočnosť je významne priaznivejšia), je nanajvýš nepravdepodobné, že krátkodobá emisia z bezpečnostno-poistných ventilov (trvajúca rádovo najčastejšie sekundy až minúty) by bola nad rámec takejto rezervy.

V tejto súvislosti osobitná komisia poukazuje na to, že bezpečnostno-poistné ventily v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, nie sú odvodom odpadového plynu, na ktorý sa vzťahujú príslušné povinnosti (napr. aj hodnotenie rozptylu), nakoľko podľa § 2 písm. a) citovanej vyhlášky sa odpadovým plynom rozumie plyn, ktorý obsahuje znečisťujúce látky v tuhom, kvapalnom alebo plynnom skupenstve, ak je odvádzaný zo stacionárneho zdroja alebo časti zdroja a vypúšťaný do okolitého ovzdušia ohraničeným organizovaným odvodom, napríklad technologickým potrubím, výbuchom, komínom alebo vypúšťaný zo zariadenia na obmedzovanie emisií okrem emisií z bezpečnostno-poistných odvodov.

S ohľadom na uvedené považuje osobitná komisia námietku podávateľov rozkladu za nedôvodnú.

Podávatelia rozkladu ďalej v rozklade citujú záverečné stanovisko: *„V prípade PCB je krajne nepravdepodobné tvrdenie, že sa dostávajú do ovzdušia z nezakrytovaných aeračných nádrží SČOV, pretože za normálnych podmienok sú PCB kryštalické bezfarebné tuhé látky, bez zápachu a navyše sú nerozpustné vo vode (sú rozpustné v tukoch).“* Podávatelia rozkladu uvádzajú, že napriek tomu boli PCB zistené v odpadových vodách, a to, že ich obsahujú aerosóly emitované z aktivácie, je viditeľný fakt. Ďalej citujú: *„Tieto látky sa používali ako teplonosné a izolačné médium v transformátoroch, ale aj do náterových hmôt a lepidiel (približne od roku 1980 bolo ich používanie úplne zakázané). Je známe, že do tela kráv sa PCB dostali z náterových hmôt, ktorými boli natierané kravíny a silážne jamy a tým sa dostali do potravinového reťazca. PCB sa ukladajú v tukoch živočíchov napr. rýb, sú v trsečej pečeni, mlieku, mäse a ich nebezpečná vlastnosť spočíva v ich karcinogenite a v tom, že sa nerozkladajú, sú mimoriadne stabilné a dlhodobo sa ukladajú v telách živočíchov.“* Podávatelia rozkladu uvádzajú, že preto majú odôvodnené obavy o svoje zdravie. Taktiež citujú: *„Otázna je ich prítomnosť vo vstupných vodách na SČOV, pretože v Mondi SCP, a. s. sa transformátory s obsahom PCB používali v minulosti postupne museli byť vyradené z prevádzky, farby s obsahom PCB sa už minimálne 2 desaťročia na trhu nevyskytujú. Ale aj v prípade ich potenciálnej prítomnosti by sa vzhľadom na svoje vlastnosti dostali v procese čistenia skôr do kalov usadzovaním, prípadne by odošli vo vyčistených vodách do recipientu ako suspendovaná látky (NL).* Podávatelia rozkladu uvádzajú, že je všeobecne známou odbornou skutočnosťou, že PCB vznikajú v sulfátovej celulózke z rozbitých lignínových vlákien ich nachlórovaním v bieliarni a odtiaľ do odpadových vôd.

Osobitná komisia poukazuje vo vzťahu k tejto námietke na rozptylovú štúdiu k Správe o hodnotení, v ktorej je uvedené, že PCB sú kryštalické bezfarebné tuhé látky, ktoré sú nerozpustné vo vode (sú rozpustné v tukoch), na základe čoho považuje emisiu PCB z nezakrytovaných plôch SČOV (spoločná čistička odpadových vôd) z fyzikálneho hľadiska za krajne nepravdepodobné. V rozptylovej štúdii je súčasne konštatované, že ak by sa aj PCB

v odpadových vodách nachádzali, vzhľadom na svoje vlastnosti by sa dostali v procese čistenia skôr do kalov usadzovaním, prípadne by odišli vo vyčistených vodách do recipientu ako suspendované látky (NL). Zároveň je potrebné uviesť, že ak by sa aj vzala do úvahy cesta šírenia PCB formou aerosólov, na ktorú upozorňujú podávatelia rozkladu, je potrebné si uvedomiť, že aerosóly ako zmes vzduchu a kvapôčok odpadovej vody majú potenciál sa šíriť len v bezprostrednej blízkosti predmetných nádrží a následne sa kvapôčky vody zo vzduchu ako nosiča odlučujú.

Z uvedeného dôvodu preto osobitná komisia považuje námietku podávateľov rozkladu za nedôvodnú.

Vo vzťahu k námietke podávateľov rozkladu, že PCB sa do odpadových vôd zo sulfátovej celulózky dostávajú pri rozbíjaní lignínových vlákien ich nachlórovaním v bieliarni, je potrebné uviesť, že v prevádzke spoločnosti Mondi SCP, a.s. sa tento spôsob deštrukcie lignínu nevyužíva – zlúčeniny chlóru, konkrétne ClO_2, sa používa až v predposlednom bieliacom stupni, ktorý slúži už len na dobieľovanie buničiny formou rozrušenia 2-tých až 3-tých väzieb, t.j. nie je deštrukčným stupňom, kde by dochádzalo k odstraňovaniu lignínu. Ten sa v prevádzke navrhovateľa odbúrava vo várni, v kyslíkovej delignifikácii a v prvom ozónovom stupni bielenia, pričom všetky tieto tri technologické uzly sú z hľadiska produkcie odpadových vôd uzatvorené, t.j. nie je z nich odvádzaná odpadová voda do kanalizácie.

Osobitná komisia uvádza, že námietka podávateľov rozkladu vo vzťahu k citovanej časti záverečného stanoviska nebola ničím odborne podložená, a preto ju osobitná komisia vyhodnotila ako nedôvodnú.

Podávatelia rozkladu namietajú aj problematiku inverzií a síce, že je z ich pohľadu nespochybniteľnou skutočnosťou, že navýšením emisií tepla vo forme vodných pár z navrhovaného papierenského stroja dôjde v oblasti Ružomberka k ďalšej stabilizácii atmosféry, a tým aj k ďalšiemu zhoršeniu rozptylových podmienok.

Osobitná komisia uvádza, že v rámci konania o posudzovaní vplyvov predchádzajúceho Projektu 2000 na životné prostredie bola vypracovaná Ústavom fyziky atmosféry, Akadémia vied ČR, Praha štúdia „Šíření vlhkosti ze zdrojů Mondi SCP, a.s. a její vliv na tvorbu námrazy a inverze“ (august 2015) ako jeden z podkladov pre vydanie rozhodnutia, ktorá okrem iného hodnotí súčasný príspevok prevádzkovateľa k výskytu inverzií. Závery tejto štúdie konštatujú, že nárast početností inverzií v súvislosti s prevádzkou navrhovateľa je malý, len na úrovni 2 promile vo vzťahu k prirodzenému stavu. Situáciu po Projekte 2000 hodnotia ako porovnateľnú s jestvujúcim stavom, dokonca predpokladajú, že celkový počet prípadov môže byť nižší, čo znamená, že viac krát môžu vlečky vystúpať tak vysoko, že nebudú mať na prízemnú vrstvu vplyv.

Následne bola vypracovaná rovnaká analýza aj pre príspevok projektu ECO Plus „Studie šíření vlhkosti ze zdrojů Mondi SCP a.s. a jeho vliv na mikroklima po realizaci projektu ECO PLUS – Instalace nového papírenského stroje PM19“ (august 2016). Závery štúdie vo vzťahu k inverziám konštatujú, že v dôsledku navrhovanej činnosti sa nárast počtu inverzií bude meniť len na úrovni jednotiek, pričom je predpoklad, že pôjde najmä o presun medzi dvoma triedami stability atmosféry označovanými ako silná inverzia a bežná inverzia, a vo výpočtovej výške 100 m sa dokonca vo väčších vzdialenostiach predpokladá nepatrný

pokles stabilných situácií. Takýto vplyv navrhovaného projektu bol riešiteľmi hodnotený ako nevýznamný.

Na podklade uvedeného preto osobitná komisia považuje námietku podávateľov rozkladu týkajúcu sa inverzií za nedôvodnú.

Ďalej osobitná komisia aj vo vzťahu k námietkam podávateľov rozkladu uvedeným v prílohách podaného rozkladu uvádza nasledovné:

Podávatelia rozkladu v prílohe rozkladu predkladajú fotografie a skutočnosti, ktoré majú podľa jeho mienky svedčiť *„o závažných negatívnych vplyvoch výroby celulózy a papiera v Mondi SCP a.s. Ružomberok na kvalitu ovzdušia v meste Ružomberok a jeho okolí a na zdravotný stav jeho obyvateľov"*. Podávatelia rozkladu predkladajú ako dôkaz zamorovania lokality TRS/zápachom fotky aerosólov unikajúcich z nádrží SČOV Hrboltová. Vo vzťahu k týmto predloženým dokladom osobitná komisia uvádza, že predložené fotografie nemožno považovať za relevantný dôkaz emisnej koncentrácie akejkoľvek znečisťujúcej látky v ovzduší, zároveň nie je možné z fotografie usúdiť ani kvalitatívne a kvantitatívne zloženie emisií zdroja, podiel vodných pár, ich vplyv na imisnú situáciu a pod.

Podávatelia rozkladu spochybňujú výsledky meraní imisií na AIMS a predkladajú podozrenie na zámerné upravovanie výsledkov alebo poruchu na meracích prístrojoch. Podávatelia rozkladu tvrdia, že disponuje informáciou, že ak sa vyskytne vyššia koncentrácia, prístroj je zámerne prepnutý do servisného módu, t.j. „nič nemeria". Ako príklad uvádzajú hodnotu 1 µg/m3 nameranú na AIMS Lisková v čase celodenného zápachu.

Osobitná komisia uvádza, že predmetná námietka nijako nesúvisí s posudzovanou činnosťou a presahuje rámec kompetencií správneho orgánu na úseku zákona č. 24/2006 Z. z. Ide o domnienky podávateľom rozkladu, ktoré nie sú ničím podložené.

Podávatelia rozkladu konštatujú nesúlad postupov likvidácie NCG s prílohou č. 3 vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší „Všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich pachové látky".

Osobitná komisia poukazuje na rozptylovú štúdiu, ktorá bola spracovaná na základe preukázateľných emisií z bodových zdrojov ZZO a kvalifikovaného odhadu fugitívnych emisií z otvorených plošných zdrojov čistenia odpadových vôd a ktorá nepreukázala riziko prekračovania imisných koncentrácií uvádzaných v odbornej literatúre ako hranicu obťažovania obyvateľstva zápachom ani pri predpokladaných najnepriaznivejších emisných a rozptylových podmienkach, pričom emisné podmienky boli nastavané za silne konzervatívneho prístupu – chod všetkých zariadení zdroja (vrátane núdzových a občasných) na úrovni emisných limitov, projektovaných kapacít. Z uvedeného dôvodu považuje rozkladová komisia námietku podávateľov rozkladu za nedôvodnú.

Podávatelia rozkladu v prílohe predkladajú fotografiu ako dôkaz vysokých emisií chlórdioxidu.

Osobitná komisia vo vzťahu k tvrdeniu podávateľov rozkladu uvádza, že fotografiu nemožno považovať za relevantný dôkaz o imisnej koncentrácie znečisťujúcej látky v ovzduší. Z predloženej fotografie nemožno ani len určiť, o aké znečisťujúce látky ide.

Podávatelia rozkladu spochybňujú dostatočnosť merania emisií chlórdioxidu len periodickými meraniami. Vyslovuje predpoklad, že prevádzka nebude schopná plniť nové príslušné emisné limity.

Osobitná komisia vo vzťahu k tejto námietke uvádza, že spôsob zisťovania množstva ZL (kontinuálne meranie, diskontinuálne meranie technický výpočet) je ustanovený vo vykonávacích predpisoch k zákonu o ovzduší (vyhláška MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, vyhláška MŽP SR č. 411/2012 Z. z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí) a zároveň zisťovanie množstiev ZL (ClO_2) musí byť vykonávané v súlade s platným integrovaným povolením vydaným podľa zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Podávatelia rozkladu sa odvolávajú na výstupy jednorazového merania z roku 2014, ktoré bolo vykonané v komunálnom ovzduší MsČ Hrboltovej, ktoré okrem iných znečisťujúcich látok preukázalo vysoké hodnoty chlórdioxidu. Podávatelia rozkladu majú podľa vlastných informácií a pozorovaní dojem, že pravdepodobne dochádza k nedodržiavaniu dávkovania chlórdioxidu v bieliarni a dávkovania chemikálií pri jeho výrobe v celulózke Mondi SCP.

Osobitná komisia uvádza, že predmetná námietka nijako nesúvisí s posudzovanou činnosťou a naviac presahuje rámec kompetencií správneho orgánu na úseku zákona č. 24/2006 Z. z. Ide o domnienky podávateľom rozkladu, ktoré neboli ničím podložené.

Podávatelia rozkladu dokladujú fotkou „bieleho dymu" emisie TZL a vyslovujú domnienku, že boli toho času zrejme vypnuté elektrofiltre. Zároveň konštatujú, že na výstupe kontinuálneho AMS sa však prekročenie nevykázalo. Opäť predostierajú podozrenie, že s AIMS je manipulované aj v súvislosti s imisiami prachu.

Osobitná komisia uvádza, že predmetná námietka nijako nesúvisí s posudzovanou činnosťou a naviac presahuje rámec kompetencií správneho orgánu na úseku zákona č. 24/2006 Z. z. Ide o domnienky podávateľom rozkladu, ktoré neboli ničím podložené.

Podávatelia rozkladu konštatujú, že mesto Ružomberok patrí do oblasti riadenej kvality ovzdušia a popisujú situáciu z januára 2017, kedy bol vo väčšej miere prekračovaný imisný limit PM10. Ku konštatovaniu pripojilo tabuľku porovnania týchto prekročení v meste Ružomberok a iných mestách, ktorú spracovalo samostatne podľa údajov z monitoringu SHMÚ. Na základe tohto porovnania konštatuje, že mesto Ružomberok je v tejto súvislosti najzaťaženejšie. Súčasne sa odvolávajú na hodnotenie situácie meteorológom RNDr. Jurčovičom. Ako príčinu vyššie popísaného stavu podávatelia rozkladu identifikujú prírodné/meteorologické podmienky, v určitej miere aj kúreniská a dopravu, pri ktorých ale podávatelia zdôrazňujú, že sa vyskytujú všade (doprava možno aj s vyššou intenzitou), z čoho pramení ich názor, že hlavnými pôvodcom je spoločnosť Mondi SCP, a.s. Stav opäť dokumentujú fotografiami.

Osobitná komisia v tejto súvislosti opakovane poukazuje na rozptylovú štúdiu a jej závery, z ktorých vyplynulo, že pri danej štruktúre súčasných zdrojov znečisťovania ovzdušia a emisnej výdatnosti ostatných technológií v lokalite po realizácii navrhovanej činnosti sa prakticky ani dlhodobý ani krátkodobý režim znečisťovania ovzdušia v oblasti zdroja významnejšie nezmení, a to ani v prípade najnepriaznivejšieho variantu. Posudzovaný zdroj

znečisťovania ovzdušia so svojimi emisno-technologickými parametrami vyhovuje všetkým zákonom stanoveným požiadavkám aj pre najhoršie prevádzkové a rozptylové podmienky (konzervatívny odhad). Zároveň osobitná komisia konštatuje, že rozptylová štúdia vychádzala pri imisno-prenosovom posudzovaní vplyvu navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia z celkového stavu kvality ovzdušia v dotknutom území, a teda aj zo skutočnosti, že mesto Ružomberok je vyhlásené za oblasť riadenia kvality ovzdušia. Predmetom rozptylovej štúdie je komplexné hodnotenie kvality ovzdušia.

Podávatelia rozkladu za ďalšiu príčinu vysokej prašnosti označujú aj veľké emisie vodnej pary z prevádzkového areálu Mondi SCP, a.s., ktoré zhoršujú rozptylové podmienky. Ako podporný argument uvádzajú informácie z diplomovej práce p. Babálovej: „Podľa pozorovaní od decembra 2012 do februára 2014 bolo zaznamenaných 232 dní s inverziou."

Osobitná komisia uvádza, že v rámci konania o posudzovaní vplyvov predchádzajúceho Projektu 2000 na životné prostredie bola vypracovaná Ústavom fyziky atmosféry, Akadémia vied ČR, Praha štúdia „Šíření vlhkosti ze zdrojů Mondi SCP, a.s. a její vliv na tvorbu námrazy a inverze" (august 2015) ako jeden z podkladov pre vydanie rozhodnutia, ktorá okrem iného hodnotí súčasný príspevok prevádzkovateľa k výskytu inverzií. Závery tejto štúdie konštatujú, že nárast početností inverzií v súvislosti s prevádzkou navrhovateľa je malý, len na úrovni 2 promile vo vzťahu k prirodzenému stavu. Situáciu po Projekte 2000 hodnotia ako porovnateľnú s jestvujúcim stavom, dokonca predpokladajú, že celkový počet prípadov môže byť nižší, čo znamená, že viac krát môžu vlečky vystúpať tak vysoko, že nebudú mať na prízemnú vrstvu vplyv.

Následne bola vypracovaná rovnaká analýza aj pre príspevok projektu ECO Plus „Studie šíření vlhkosti ze zdrojů Mondi SCP a.s. a jeho vliv na mikroklima po realizaci projektu ECO PLUS – Instalace nového papírenského stroje PM19" (august 2016). Závery štúdie vo vzťahu k inverziám konštatujú, že v dôsledku navrhovanej činnosti sa nárast počtu inverzií bude meniť len na úrovni jednotiek, pričom je predpoklad, že pôjde najmä o presun medzi dvoma triedami stability atmosféry označovanými ako silná inverzia a bežná inverzia, a vo výpočtovej výške 100 m sa dokonca vo väčších vzdialenostiach predpokladá nepatrný pokles stabilných situácií. Takýto vplyv navrhovaného projektu bol riešiteľmi hodnotený ako nevýznamný.

Na podklade uvedeného preto osobitná komisia považuje námietku podávateľov rozkladu za nedôvodnú. Zároveň nemožno považovať diplomovú prácu p. Babálovej za relevantný podklad bez uvedenia zdrojov, ktoré tvorili podklad pre jej spracovanie. Zároveň podotýkame, že Ústavom fyziky atmosféry, Akadémia vied ČR, Praha ako vysoko odbornej inštitúcie bola vypracovaná štúdia „Šíření vlhkosti ze zdrojů Mondi SCP, a.s. a její vliv na tvorbu námrazy a inverze".

Podávatelia rozkladu vyslovujú názor, že dané prírodné podmienky neumožňujú neustále zvyšovanie výroby v spoločnosti prevádzkovateľa.

Osobitná komisia vo vzťahu k názoru podávateľov rozkladu uvádza, že správa o hodnotení, odborný posudok ako aj záverečné stanovisko sa dostatočne zaoberalo s prírodnými, ako aj socio-ekonomickými podmienkami územia, vrátane komplexného zhodnotenia súčasných environmentálnych problémov a celkovej kvality životného prostredia. Z uvedeného dôvodu osobitná komisia zastáva názor, že vyjadrenie podávateľov rozkladu je ich domnienka bez predloženia akýchkoľvek relevantných odborných podkladov.

Osobitná komisia záverom uvádza, že sa nestotožnila s námietkami podávateľov rozkladov uvedenými v spoločnom rozklade, ktorí uvádzajú, že s problematikou závažných negatívnych vplyvov výroby celulózy a papiera v Mondi SCP a.s. Ružomberok na kvalitu ovzdušia v meste Ružomberok a jeho okolí a na zdravotný stav jeho obyvateľov, sa prvostupňový orgán vo svojom konaní dostatočne nevysporiadal. V rámci prvostupňového ako aj druhostupňového správneho konania bol náležite zistil skutkový stav vrátane podkladov pre vydanie rozhodnutia, pričom správne orgány vychádzali najmä zo zámeru navrhovateľa, stanovísk dotknutých orgánov, rezortných orgánov, povoľujúcich orgánov, dotknutých obcí, verejnosti, správy o hodnotení a jej príloh i odborného posudku.

Osobitná komisia taktiež konštatuje, že podávatelia rozkladu v rámci prvostupňového ako aj druhostupňového konania nepredložili žiadne relevantné dôkazy, ktorými by vyvrátili odbornosť podkladov získaných v rámci správneho konania pre vydanie rozhodnutia.

Osobitná komisia záverom poukazuje na skutočnosť, že prvostupňové ako aj druhostupňové rozhodnutie tvoria jeden celok, z čoho vyplýva, že pokiaľ má druhostupňový správny orgán za preukázané, že prvostupňový správny orgán náležite zistil skutkový stav na základe dôkazov a listinných podkladov, ktoré tvoria súčasť administratívneho spisu, na základe čoho vydal rozhodnutie, ktoré riadne odôvodnil, môže sa druhostupňový správny orgán stotožniť a poukázať na obsah prvostupňového správneho rozhodnutia bez zopakovania celého odôvodenia uvedeného v prvostupňovom správnom rozhodnutí.

Na základe vyššie uvedeného, po preskúmaní rozkladmi napadnutého rozhodnutia a príslušnej spisovej dokumentácie a s prihliadnutím na stanovisko osobitnej komisie konštatujem, že v uvedenej veci bolo potrebné rozhodnúť tak, ako sa uvádza vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu sa v zmysle § 61 ods. 2 správneho poriadku nemožno odvolať. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR nám. Ľudovíta Štúra 1, 812 35 BRATISLAVA 31

.....

László Sólymos
minister životného prostredia
Slovenskej republiky

Rozhodnutie sa doručuje:

1. EKOS Plus s.r.o., Župné nám. 7, 811 03 Bratislava,
2. Mondi SCP, a.s., Tatranská cesta 3, 034 17 Ružomberok,
3. Občianske združenie Ochrana ovzdušia Dolný Liptov so sídlom Lisková č. 807, 034 81 Lisková,
4. Občianske združenie Zdravý domov, Mgr. Daniel Okál, ul. Príjazdová č. 6, 034 05 Ružomberok - Hrboltová,
5. Patrik Lupták, Veterná 2006/3, 034 01 Ružomberok,
6. Ing. Ján Kolík, Scota Viatora 1467/1 1, 034 01 Ružomberok,
7. Výbor MsČ Hrboltová, Ing. Anna Sanobova, ul. Potočná 112, 034 01 Ružomberok – Hrboltová,
8. Mesto Ružomberok, mestský úrad, Námestie A. Hlinku 1, 034 01 Ružomberok,
9. Obec Štiavnička, obecný úrad, č. 78, 034 01 Štiavnička,
10. Obec Lisková, obecný úrad, Ulica pod Chočom 1 1 3 , 034 81 Lisková,
11. Obec Likavka, obecný úrad, Janovčíka 815, 034 95 Likavka,
12. Obec Martinček, obecný úrad, 034 95 Martinček.

Na vedomie:

1. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Dobrovičova č. 2, 811 09 Bratislava,
2. Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia vôd, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava,
3. Ministerstvo životného prostredia SR, odbor odpadového hospodárstva, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava,
4. Ministerstvo životného prostredia SR, odbor ochrany ovzdušia, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava,
5. Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina, Legionárska 5, 012 05 Žilina,
6. Žilinský samosprávny kraj, ul. J. Kalinčiaka 14 , 01 1 09 Žilina,
7. Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. A. Hlinku 74, 034 01 Ružomberok,
8. Okresný úrad, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, A. Bemoláka 25, 034 01 Ružomberok,
9. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru, Nám. A. Hlinku 74, 034 01 Ružomberok,
10. Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Štúrova 36, 031 80 Liptovský Mikuláš,
11. Okresný úrad, odbor krízového riadenia, Dončova 11, 034 01 Ružomberok,
12. Okresný úrad, odbor pozemkový a lesný, Nám. A. Hlinku 74, 034 01 Ružomberok,
13. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského ul. 28/B, 974 01 Banská Bystrica,
14. SVP, š.p., OZ Piešťany, Nábrežie I. Krasku č. 3/834, 921 80 Piešťany,
15. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, TU (príloha – spisová dokumentácia).